

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Przegląd przepisów UE dotyczących jakości powietrza

(C/2023/251)

Sprawozdawczyni:	Una POWER (IE/Zieloni), członkini rady hrabstwa Dún Laoghaire Rathdown
Dokument źródłowy:	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (wersja przekształcona) COM(2022) 542 final

I. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Motyw 5

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
(5) Wprowadzając odpowiednie środki na szczeblu unijnym i krajowym, aby osiągnąć cel eliminacji zanieczyszczeń powietrza, państwa członkowskie, Parlament Europejski, Rada i Komisja powinny kierować się zasadą ostrożności i zasadą „zanieczyszczający płaci”, ustanowionymi w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, oraz zasadą „nie szkodzić” określoną w Europejskim Zielonym Ładzie. Powinny one między innymi mieć na uwadze: wkład poprawy jakości powietrza w zdrowie publiczne, jakość środowiska, dobrostan obywateli, dobrobyt społeczeństwa, zatrudnienie i konkurencyjność gospodarki; transformację energetyczną, wzmocnienie bezpieczeństwa energetycznego i zwalczanie ubóstwa energetycznego; bezpieczeństwo żywnościowe i przystępność cenową żywności; rozwój zrównoważonych i inteligentnych rozwiązań w zakresie mobilności i transportu; skutki zmian zachowań; sprawiedliwość i solidarność pomiędzy państwami członkowskimi i wewnątrz nich, z uwzględnieniem ich możliwości ekonomicznych, krajowej specyfiki, jak na przykład szczególna sytuacja wysp, oraz potrzeby stopniowej konwergencji; potrzebę zadbania za pomocą odpowiednich programów edukacyjnych i szkoleniowych o to, by transformacja była sprawiedliwa i uczciwa społecznie; najlepsze dostępne i najnowsze dowody naukowe, w szczególności ustalenia zgłoszone przez WHO; potrzebę uwzględnienia ryzyka związanego z zanieczyszczeniem powietrza w decyzjach dotyczących inwestycji i planowania; opłacalność i neutralność technologiczną w odniesieniu do osiągania ograniczeń emisji zanieczyszczeń powietrza; oraz dalszy rozwój integralności środowiskowej i wzrost poziomu ambicji z upływem czasu.	(5) Wprowadzając odpowiednie środki na szczeblu unijnym i krajowym, aby osiągnąć cel eliminacji zanieczyszczeń powietrza – w szczególności w dziedzinie polityki klimatycznej, rolnej, przemysłowej, transportowej i energetycznej – państwa członkowskie, Parlament Europejski, Rada i Komisja powinny kierować się zasadą ostrożności i zasadą „zanieczyszczający płaci”, ustanowionymi w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, oraz zasadą „nie szkodzić” określoną w Europejskim Zielonym Ładzie. Powinny one między innymi mieć na uwadze: wkład poprawy jakości powietrza w zdrowie publiczne, jakość środowiska, dobrostan obywateli, zwalczanie nierówności zdrowotnych, ochronę słabszych grup społecznych i wrażliwych grup społecznych, a także pracowników narażonych na wysokie poziomy zanieczyszczenia; aspekty społeczno-gospodarcze środków na rzecz poprawy jakości powietrza; rolę społeczeństwa obywatelskiego w dążeniu do zapewnienia jakości powietrza; dobrobyt społeczeństwa, zatrudnienie i konkurencyjność gospodarki; transformację energetyczną, wzmocnienie bezpieczeństwa energetycznego i zwalczanie ubóstwa energetycznego; bezpieczeństwo żywnościowe i przystępność cenową żywności; rozwój zrównoważonych i inteligentnych rozwiązań w zakresie mobilności i transportu; skutki zmian zachowań; sprawiedliwość i solidarność pomiędzy państwami członkowskimi i wewnątrz nich, z uwzględnieniem ich możliwości ekonomicznych, krajowej specyfiki, jak na przykład szczególna sytuacja wysp, oraz potrzeby stopniowej konwergencji; potrzebę zadbania za pomocą odpowiednich programów edukacyjnych i szkoleniowych o to, by transformacja była sprawiedliwa i uczciwa społecznie; najlepsze

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	dostępne i najnowsze dowody naukowe, w szczególności ustalenia zgłoszone przez WHO; potrzebę uwzględnienia ryzyka związanego z zanieczyszczeniem powietrza w decyzjach dotyczących inwestycji i planowania; opłacalność i neutralność technologiczną w odniesieniu do osiągnięcia ograniczeń emisji zanieczyszczeń powietrza; oraz dalszy rozwój integralności środowiskowej i wzrost poziomu ambicji z upływem czasu.

Uzasadnienie

Zanieczyszczenie powietrza pogłębia istniejące nierówności, w tym nierówności zdrowotne.

Poprawka 2

Motyw 6

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>(6) W ósmym ogólnym unijnym programie działań w zakresie środowiska do 2030 r., przyjętym decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r., ustanowiono cel polegający na osiągnięciu nietoksycznego środowiska, w którym zdrowie i dobrostan ludzi, zwierząt i ekosystemów są chronione przed zagrożeniami i negatywnymi skutkami związanymi ze środowiskiem, oraz w tym celu stwierdzono, że konieczne są dalsze usprawnienie metod monitorowania, lepsze informowanie społeczeństwa i poprawa dostępu do wymiaru sprawiedliwości. To właśnie stanowi podstawę celów określonych w niniejszej dyrektywie.</p>	<p>(6) W ósmym ogólnym unijnym programie działań w zakresie środowiska do 2030 r., przyjętym decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r., ustanowiono cel polegający na osiągnięciu nietoksycznego środowiska, w którym zdrowie i dobrostan ludzi, zwierząt i ekosystemów są chronione przed zagrożeniami i negatywnymi skutkami związanymi ze środowiskiem, oraz w tym celu stwierdzono, że konieczne są dalsze usprawnienie metod monitorowania, lepsze informowanie społeczeństwa i poprawa dostępu do wymiaru sprawiedliwości. To właśnie stanowi podstawę celów określonych w niniejszej dyrektywie.</p> <p><i>W ramach tego programu działań od Komisji, państw członkowskich, władz regionalnych i lokalnych oraz zainteresowanych stron, w stosownych przypadkach, wymaga się zagwarantowania pełnego udziału władz regionalnych i lokalnych na obszarach miejskich i wiejskich, w tym w regionach najbardziej oddalonych, we wszystkich wymiarach kształtowania polityki ochrony środowiska przez zastosowanie wielopoziomowego podejścia oparte go na współpracy.</i></p>

Uzasadnienie

Wdrożenie tej dyrektywy będzie wymagało od niektórych społeczności, zwłaszcza tych, które borykają się z wyzwaniami strukturalnymi, poniesienia znacznych kosztów, będzie im więc potrzebne wsparcie ze strony UE.

Poprawka 3

Motyw 15

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>(15) Mając na względzie ochronę zdrowia ludzkiego i środowiska jako całości, szczególnie ważna jest walka z emisjami zanieczyszczeń u źródła oraz identyfikacja i wdrażanie na szczeblu lokalnym, krajowym i unijnym najskuteczniejszych środków mających na celu redukcję emisji, zwłaszcza w odniesieniu do emisji z rolnictwa, przemysłu, transportu i wytwarzania energii. Z tego względu powinno się unikać emisji szkodliwych zanieczyszczeń powietrza, zapobiegać jej lub ją ograniczać oraz ustanowić właściwe normy dotyczące jakości powietrza, z uwzględnieniem odpowiednich norm, wytycznych i programów Światowej Organizacji Zdrowia.</p>	<p>(15) Mając na względzie ochronę zdrowia ludzkiego i środowiska jako całości, szczególnie ważna jest walka z emisjami zanieczyszczeń u źródła oraz identyfikacja i wdrażanie na szczeblu lokalnym, krajowym i unijnym najskuteczniejszych środków mających na celu redukcję emisji, zwłaszcza w odniesieniu do emisji z rolnictwa, przemysłu, transportu i wytwarzania energii. Z tego względu powinno się unikać emisji szkodliwych zanieczyszczeń powietrza, zapobiegać jej lub ją ograniczać oraz ustanowić właściwe normy dotyczące jakości powietrza, z uwzględnieniem odpowiednich norm, wytycznych i programów Światowej Organizacji Zdrowia. Ponieważ zwalczanie rozproszonych emisji do powietrza jest najtrudniejsze, konieczna jest ścisła współpraca na wszystkich szczeblach sprawowania rządów w celu rozwiązania problemu zanieczyszczenia u źródła. Na szczeblu europejskim instytucje europejskie zapewniają większą synergię między unijnymi przepisami dotyczącymi jakości powietrza a unijnymi politykami, które zajmują się źródłami zanieczyszczeń, takimi jak polityka klimatyczna, rolna, transportowa, przemysłowa i energetyczna. Ponadto państwa członkowskie uzgodnią ambitne przepisy dotyczące źródeł zanieczyszczeń oraz zapewnią spójność i skuteczność krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza (dyrektywa w sprawie redukcji krajowych emisji, 2016/2284/UE), wspierając działania władz lokalnych i regionalnych na rzecz ograniczenia zanieczyszczenia powietrza.</p>

Poprawka 4

Motyw 18

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>(18) W oparciu o zalecenia WHO należy zmniejszyć średnie narażenie ludności na zanieczyszczenia o najwyższym udokumentowanym wpływie na zdrowie ludzkie, pył drobny (PM_{2,5}) i dwutlenek azotu (NO₂). W tym celu w odniesieniu do tych substancji zanieczyszczających należy oprócz wartości dopuszczalnych wprowadzić wymóg redukcji średniego narażenia.</p>	<p>(18) W oparciu o zalecenia WHO należy zmniejszyć średnie narażenie ludności na zanieczyszczenia o najwyższym udokumentowanym wpływie na zdrowie ludzkie, pył drobny (PM_{2,5}) i dwutlenek azotu (NO₂). W tym celu w odniesieniu do tych substancji zanieczyszczających należy oprócz wartości dopuszczalnych wprowadzić wymóg redukcji średniego narażenia. Ponadto Komisja proponuje przegląd dyrektywy w sprawie krajowych zobowiązań w zakresie redukcji emisji w ramach procesu przeglądu przewidzianego do dnia 31 grudnia 2025 r.</p>

Uzasadnienie

Dyrektywa powinna zawierać wniosek o przegląd dyrektywy w sprawie krajowych zobowiązań do redukcji emisji.

Poprawka 5

Artykuł 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. W niniejszej dyrektywie określa się cel eliminacji zanieczyszczeń w odniesieniu do jakości powietrza, tak aby jakość powietrza w Unii stopniowo się poprawiała do poziomów, które na podstawie dowodów naukowych nie są już uznawane za szkodliwe dla zdrowia ludzkiego i ekosystemów naturalnych, co przyczyni się do powstania nietoksycznego środowiska najpóźniej do 2050 r.</p> <p>2. W niniejszej dyrektywie ustanawia się pośrednie wartości dopuszczalne, wartości docelowe, wymogi redukcji średniego narażenia, cele w zakresie średniego stężenia ekspozycji, poziomy krytyczne, progi informowania, progi alarmowe i cele długoterminowe („normy jakości powietrza”), które mają zostać osiągnięte do 2030 r., a następnie być poddawane regularnym przeglądom zgodnie z art. 3.</p> <p>3. Ponadto niniejsza dyrektywa przyczynia się do osiągnięcia: celów Unii w zakresie ograniczenia zanieczyszczenia oraz w zakresie różnorodności biologicznej i ekosystemów, zgodnie z ósmym unijnym programem działań w zakresie środowiska przyjętym decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 (⁷⁵).</p>	<p>1. W niniejszej dyrektywie określa się cel eliminacji zanieczyszczeń w odniesieniu do jakości powietrza, tak aby jakość powietrza w Unii stopniowo się poprawiała do poziomów, które na podstawie dowodów naukowych nie są już uznawane za szkodliwe dla zdrowia ludzkiego i ekosystemów naturalnych, co przyczyni się do powstania nietoksycznego środowiska najpóźniej do 2050 r.</p> <p>2. W niniejszej dyrektywie ustanawia się pośrednie wartości dopuszczalne, wartości docelowe, wymogi redukcji średniego narażenia, cele w zakresie średniego stężenia ekspozycji i poziomy krytyczne, które mają zostać osiągnięte do 2030 r., a następnie być poddawane regularnym przeglądom zgodnie z art. 3. Ustanawia się również wiążący termin osiągnięcia pełnej zgodności z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dotyczącymi jakości powietrza do 2035 r.</p> <p>3. Niniejsza dyrektywa określa również cele długoterminowe, progi informowania i progi alarmowe w ramach norm jakości powietrza.</p> <p>4. Ponadto niniejsza dyrektywa przyczynia się do osiągnięcia:</p> <p>a) celów Unii w zakresie ograniczenia zanieczyszczenia oraz w zakresie różnorodności biologicznej i ekosystemów, zgodnie z ósmym unijnym programem działań w zakresie środowiska przyjętym decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 (⁷⁵);</p> <p>b) zwiększonej synergii między unijną polityką w zakresie jakości powietrza a innymi odpowiednimi politykami unijnymi, w szczególności polityką klimatyczną, transportową i energetyczną.</p> <p>5. Państwa członkowskie wdrażają niezbędne środki na szczeblu krajowym, aby umożliwić osiągnięcie celu w zakresie jakości powietrza w całej Unii określonego w ust. 1, biorąc przy tym pod uwagę rozwój społeczny i gospodarczy lokalnych społeczności i przedsiębiorstw, i zapewnią władzom lokalnym i regionalnym wsparcie w realizacji tego celu.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
(75) Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. (Dz.U. L 114 z 12.4.2022, s. 22).	(75) Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. (Dz.U. L 114 z 12.4.2022, s. 22).

Uzasadnienie

Celem dyrektywy powinna być synergia z innymi odpowiednimi przepisami prawa Unii w celu zapewnienia spójności oraz należy w niej uwzględnić społeczny i gospodarczy rozwój społeczności lokalnych. Aby skutecznie wdrożyć wymogi dyrektywy, miasta muszą polegać na solidnych ramach prawnych dotyczących emisji i ich redukcji. KR popiera wartości dopuszczalne ustalone przez Komisję Europejską na 2030 r., ale wzywa do pełnego dostosowania się do 2035 r. do opartych na podstawach naukowych wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dotyczących jakości powietrza.

Poprawka 6

Artykuł 3 ust. 2 i 4

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>2. W ramach przeglądu ocenia się, czy odpowiednie normy jakości powietrza nadal umożliwiają osiągnięcie celu polegającego na unikaniu szkodliwych skutków dla zdrowia ludzkiego i środowiska, zapobieganiu im lub ich ograniczaniu oraz czy należy uwzględnić dodatkowe zanieczyszczenia powietrza.</p> <p>Aby osiągnąć cele określone w art. 1, w ramach przeglądu ocenia się, czy niniejsza dyrektywa wymaga zmiany w celu zapewnienia zgodności z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dotyczącymi jakości powietrza oraz z najnowszymi ustaleniami naukowymi.</p> <p>Na potrzeby przeglądu Komisja bierze pod uwagę między innymi:</p> <p>a) najnowsze ustalenia naukowe przekazane przez WHO i inne właściwe organizacje,</p> <p>b) rozwój technologiczny mający wpływ na jakość powietrza i jej ocenę,</p> <p>c) sytuacje w zakresie jakości powietrza i związane z nimi skutki dla zdrowia ludzkiego i środowiska w państwach członkowskich,</p> <p>d) postępy we wdrażaniu krajowych i unijnych środków ograniczania zanieczyszczeń i poprawy jakości powietrza.</p>	<p>2. W ramach przeglądu ocenia się, czy odpowiednie normy jakości powietrza nadal wystarczają do osiągnięcia celu polegającego na unikaniu szkodliwych skutków dla zdrowia ludzkiego i środowiska, zapobieganiu im lub ich ograniczaniu oraz czy należy uwzględnić dodatkowe zanieczyszczenia powietrza.</p> <p>Aby osiągnąć cele określone w art. 1, w ramach przeglądu ocenia się, czy niniejsza dyrektywa wymaga zmiany w celu zapewnienia ciągłej zgodności z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dotyczącymi jakości powietrza oraz z najnowszymi ustaleniami naukowymi.</p> <p>Na potrzeby przeglądu Komisja bierze pod uwagę między innymi:</p> <p>a) najnowsze ustalenia naukowe przekazane przez WHO i inne właściwe organizacje,</p> <p>b) rozwój technologiczny mający wpływ na jakość powietrza i jej ocenę,</p> <p>c) sytuacje w zakresie jakości powietrza i związane z nimi skutki dla zdrowia ludzkiego i środowiska w państwach członkowskich,</p> <p>d) postępy we wdrażaniu krajowych i unijnych środków ograniczania zanieczyszczeń i poprawy jakości powietrza.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>[...]</p> <p>4. Jeżeli w wyniku przeglądu Komisja uzna to za stosowne, przedstawia wniosek dotyczący zmiany norm jakości powietrza lub uwzględnienia innych zanieczyszczeń powietrza.</p>	<p>e) <i>specyficzną sytuację określonych obszarów o szczególnych niekorzystnych warunkach przyrodniczych lub strukturalnych,</i></p> <p>f) <i>zwiększone synergie między unijną polityką w zakresie jakości powietrza a innymi odpowiednimi politykami unijnymi, w szczególności polityką klimatyczną, transportową, rolną i energetyczną, oraz postępy we wdrażaniu odpowiednich przepisów prawa Unii.</i></p> <p>g) <i>potrzebę rozwoju działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej oraz zapewniania finansowego wsparcia dla wdrażania innowacyjnych środków wskazanych przez miasta i regiony wspólnie z zainteresowanymi podmiotami, a także powiązane skutki społeczno-ekonomiczne tych środków, w tym koszty niepodejmowania działań.</i></p> <p>[...]</p> <p>4. Jeżeli w wyniku przeglądu Komisja uzna to za stosowne, przedstawia wniosek dotyczący zmiany norm jakości powietrza lub uwzględnienia innych zanieczyszczeń powietrza w terminie jednego roku od publikacji przeglądu. Wnioski opracowuje się zgodnie z zasadą nieobniżania poziomu ochrony.</p> <p>5. Pierwszy przegląd obejmuje szczegółową ocenę nowych substancji zanieczyszczających, takich jak cząstki ultradrobne, sadza, amoniak i pył zawieszony o wielkości mniejszej niż 1 mikron. Ta ocena jest przeprowadzana na podstawie badań szacujących wpływ tych substancji zanieczyszczających na zdrowie ludzkie i środowisko naturalne.</p>

Uzasadnienie

Zapewnienie pełnej zgodności z zaleceniami WHO jest podstawowym celem w ramach dążenia do zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń z myślą o nietoksycznym środowisku. Dyrektywa powinna uwzględniać aktualizację.

W celu określenia niezbędnego wsparcia finansowego i technicznego należy wziąć pod uwagę specyficzną sytuację regionów zmagających się ze szczególnymi wyzwaniami, wynikającymi na przykład z właściwości morfologicznych.

Kosztowne działania na rzecz transformacji prowadzone przez społeczności lokalne nie mogą prowadzić do wycofywania się z dążenia do osiągnięcia celów. Taka perspektywa od samego początku zniechęcałaby do podejmowania działań, zmniejszała zaufanie do wspólnych wysiłków i nie zapewniłaby równych warunków tym, którzy w dobrej wierze poczynili największe starania. Przegląd powinien koncentrować się na dostosowaniu celów do postępu naukowego, natomiast obiektywne trudności w ich osiągnięciu powinny być rozwiązywane za pomocą innych instrumentów.

We wniosku porusza się kwestię dodatkowych punktów pomiarowych dla nowych substancji zanieczyszczających. Korzystanie z tych punktów powinno umożliwić szerszą ocenę potrzeby zastosowania wiążących środków w odniesieniu do tych substancji.

Poprawka 7

Artykuł 4 pkt 39

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>39) „wrażliwe i szczególnie narażone grupy ludności” oznaczają te grupy ludności, które są bardziej narażone na skutki zanieczyszczenia powietrza niż przeciętni członkowie społeczeństwa, ponieważ mają wyższą wrażliwość lub niższy próg wystąpienia skutków dla zdrowia lub mają ograniczoną zdolność chronienia się przed nimi.</p>	<p>39) „wrażliwe i szczególnie narażone grupy ludności” oznaczają te grupy ludności, które są stale lub tymczasowo bardziej wrażliwe lub bardziej narażone na skutki zanieczyszczenia powietrza niż przeciętni członkowie społeczeństwa ze względu na szczególne cechy, które sprawiają, że skutki zdrowotne narażenia są u nich bardziej znaczące, lub ponieważ mają wyższą wrażliwość lub niższy próg wystąpienia skutków dla zdrowia lub mają ograniczoną zdolność chronienia się przed nimi, takie jak osoby cierpiące na określone wcześniej istniejące schorzenia, kobiety w ciąży, noworodki, dzieci, osoby starsze, osoby żyjące w ubóstwie lub osoby z niepełnosprawnością.</p>

Uzasadnienie

Zanieczyszczenie powietrza pogłębia istniejące nierówności, w tym nierówności zdrowotne.

Poprawka 8

Artykuł 12 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. W strefach, w których poziomy dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, pyłu zawieszonego (PM₁₀ i PM_{2,5}), ołowiu, benzenu, tlenku węgla, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w powietrzu są niższe niż odpowiednie wartości dopuszczalne, określone w załączniku I sekcja 1, państwa członkowskie utrzymują poziomy tych zanieczyszczeń poniżej wartości dopuszczalnych.</p>	<p>1. W strefach, w których poziomy dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, pyłu zawieszonego (PM₁₀ i PM_{2,5}), ołowiu, benzenu, tlenku węgla, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w powietrzu są niższe niż odpowiednie wartości dopuszczalne, określone w załączniku I sekcja 1, państwa członkowskie utrzymują poziomy tych zanieczyszczeń poniżej wartości dopuszczalnych. Wartości dopuszczalne mają zastosowanie zgodnie z harmonogramem określonym w załączniku I, chyba że przyznano dodatkowy czas na osiągnięcie zgodności na podstawie art. 18.</p>

Poprawka 9

Artykuł 16 ust. 2 i 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>2. Państwa członkowskie przedstawiają Komisji wykazy wszystkich stref i jednostek terytorialnych poziomu NUTS 1, o których mowa w ust. 1, wraz z informacjami na temat stężeń i źródeł pochodzenia i dokumentacją potwierdzającą związek zaistniałych przekroczeń z udziałem zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł naturalnych.</p> <p>3. W przypadku gdy Komisja zostanie poinformowana o przekroczeniu, które związane jest z udziałem zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł naturalnych, zgodnie z ust. 2, do celów niniejszej dyrektywy przekroczenie to nie jest uznawane za przekroczenie.</p>	<p>2. Państwa członkowskie przedstawiają Komisji wykazy wszystkich stref i jednostek terytorialnych poziomu NUTS 1, o których mowa w ust. 1, wraz z informacjami na temat stężeń i źródeł pochodzenia i dokumentacją potwierdzającą związek zaistniałych przekroczeń z udziałem zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł naturalnych.</p> <p>3. W przypadku gdy Komisja zostanie poinformowana o przekroczeniu, które związane jest z udziałem zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł naturalnych, zgodnie z ust. 2, do celów niniejszej dyrektywy przekroczenie to nie jest uznawane za przekroczenie, o ile dane państwo członkowskie przedstawi możliwe do zweryfikowania dowody na to, że nie mogło zapobiec tym przekroczeniom ani je ograniczyć.</p> <p>4. Aby pomóc właściwym organom w ocenie udziału źródeł naturalnych w zanieczyszczeniu powietrza na ich terytorium, do 31 grudnia 2026 r. Komisja Europejska przeprowadzi przegląd i aktualizację obowiązujących wytycznych, zwłaszcza w odniesieniu do metod ilościowego określania udziału zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł naturalnych w ramach wymogu redukcji średniego narażenia.</p>

Uzasadnienie

Państwa członkowskie powinny przedstawić dowody na potrzebę tego rodzaju zwolnienia, podobnie jak w przypadku warunku określonego w art. 17. Źródła naturalne mogą mieć wpływ na niektóre obszary, nawet jeśli wartości progowe nie są przekraczane. Również dla tych obszarów należałoby opracować wytyczne.

Poprawka 10

Artykuł 18

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. W przypadku gdy w określonej strefie zgodność z wartościami dopuszczalnymi dla pyłu zawieszonego (PM₁₀ i PM_{2,5}) lub dwutlenku azotu nie może być osiągnięta w terminie określonym w załączniku I ze względu na szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, orograficzne warunki brzegowe, niekorzystne warunki klimatyczne lub transgraniczny charakter zanieczyszczenia, państwa członkowskie mogą odroczyć ten termin jeden raz maksymalnie o pięć lat w odniesieniu do danej strefy, pod warunkiem że spełnione są następujące warunki:</p>	<p>1. W przypadku gdy w określonej strefie zgodność z wartościami dopuszczalnymi dla pyłu zawieszonego (PM₁₀ i PM_{2,5}) lub dwutlenku azotu nie może być osiągnięta w terminach określonych w tabelach 1 i 1a w załączniku I ze względu na szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, orograficzne warunki brzegowe, niekorzystne warunki klimatyczne, transgraniczny charakter zanieczyszczenia lub niewspółmierne koszty wdrożenia, które przewyższają koszty niepodjęcia działań, państwa członkowskie mogą odroczyć ten termin jeden raz maksymalnie o pięć lat w odniesieniu do danej strefy, pod warunkiem że spełnione są następujące warunki:</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>a) dla strefy, której dotyczyć ma odroczenie terminu, opracowany został plan ochrony powietrza, zgodnie z art. 19 ust. 4, który spełnia wymogi wyszczególnione w art. 19 ust. 5–7;</p> <p>b) plan ochrony powietrza, o którym mowa w lit. a), uzupełniają informacje określone w załączniku VIII pkt B odnoszące się do przedmiotowych zanieczyszczeń i wykazuje się w nim, w jaki sposób zapewni się, by okresy przekroczenia wartości dopuszczalnych były jak najkrótsze;</p> <p>c) w planie ochrony powietrza, o którym mowa w lit. a), określono, w jaki sposób społeczeństwo, a w szczególności wrażliwe i szczególnie narażone grupy społeczne, będą informowane o skutkach odroczenia dla zdrowia ludzkiego i środowiska;</p> <p>d) w planie ochrony powietrza, o którym mowa w lit. a), określono, w jaki sposób zostaną uruchomione dodatkowe środki finansowe, w tym za pośrednictwem odpowiednich krajowych i unijnych programów finansowania, w celu przyspieszenia poprawy jakości powietrza w strefie, do której miałyby zastosowanie odroczenie.</p>	<p>a) dla strefy, której dotyczyć ma odroczenie terminu, opracowany został plan ochrony powietrza, zgodnie z art. 19 ust. 4, który spełnia wymogi wyszczególnione w art. 19 ust. 5–7;</p> <p>b) plan ochrony powietrza, o którym mowa w lit. a), uzupełniają informacje określone w załączniku VIII pkt B odnoszące się do przedmiotowych zanieczyszczeń i wykazuje się w nim, w jaki sposób zapewni się, by okresy przekroczenia wartości dopuszczalnych były jak najkrótsze;</p> <p>c) w planie ochrony powietrza, o którym mowa w lit. a), określono, w jaki sposób społeczeństwo, a w szczególności wrażliwe i szczególnie narażone grupy społeczne, będą informowane o skutkach odroczenia dla zdrowia ludzkiego i środowiska;</p> <p>d) w planie ochrony powietrza, o którym mowa w lit. a), określono, w jaki sposób zostaną wyodrębnione i uruchomione dodatkowe środki finansowe, w tym za pośrednictwem odpowiednich krajowych i unijnych programów finansowania, w celu przyspieszenia poprawy jakości powietrza w strefie, do której miałyby zastosowanie odroczenie.</p>
<p>2. Państwa członkowskie informują Komisję o przypadkach, do których ich zdaniem stosuje się ust. 1, i przekazują plan ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1, wraz ze wszystkimi istotnymi informacjami niezbędnymi Komisji do oceny, czy spełnione są przesłanki odroczenia i warunki określone w tym ustępie. W swojej ocenie Komisja uwzględnia przewidywany wpływ działań podjętych przez państwa członkowskie na jakość powietrza w państwach członkowskich teraz i w przyszłości, jak również przewidywany wpływ działań unijnych na jakość powietrza.</p>	<p>2. Państwa członkowskie informują Komisję o przypadkach, do których ich zdaniem stosuje się ust. 1, i przekazują plan ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1, wraz ze wszystkimi istotnymi informacjami niezbędnymi Komisji do oceny, czy spełnione są przesłanki odroczenia i warunki określone w tym ustępie. W swojej ocenie Komisja uwzględnia przewidywany wpływ działań podjętych przez państwa członkowskie na jakość powietrza w państwach członkowskich teraz i w przyszłości, jak również przewidywany wpływ działań unijnych na jakość powietrza. Komisja pomaga właściwym organom w określeniu możliwych form wsparcia UE na rzecz wysiłków administracyjnych i finansowych, które wiążą się z wyżej wymienionymi środkami.</p>

Poprawka 11

Artykuł 19 ust. 1, 5, 6 i 7

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. W przypadku gdy w danych strefach poziomy zanieczyszczeń w powietrzu przekraczają którąkolwiek wartość dopuszczalną określoną w załączniku I sekcja 1, państwa członkowskie ustanawiają jak najszybciej i nie później niż dwa lata po roku kalendarzowym, w którym odnotowano dane przekroczenie którejkolwiek wartości dopuszczalnej, plany ochrony powietrza dla tych stref. We wspomnianych planach ochrony powietrza określa się właściwe środki służące osiągnięciu odpowiedniej wartości dopuszczalnej oraz zapewnieniu, aby okres przekroczenia był jak najkrótszy i nie dłuższy niż trzy lata od końca roku kalendarzowego, w którym zgłoszono pierwsze przekroczenie.</p> <p>[...]</p> <p>5. Plany ochrony powietrza zawierają co najmniej:</p> <p>a) informacje wymienione w załączniku VIII pkt A ppkt 1–6;</p> <p>b) w stosownych przypadkach informacje wymienione w załączniku VIII pkt A ppkt 7 i 8;</p> <p>c) w stosownych przypadkach informacje na temat środków redukcji emisji wymienionych w załączniku VIII pkt B ppkt 2. [...]</p> <p>6. [...] Przygotowując plany ochrony powietrza, państwa członkowskie zapewniają, aby zainteresowane strony, których działalność przyczynia się do sytuacji przekroczenia, były zachęcane do proponowania środków, które są w stanie wdrożyć, aby pomóc w wyeliminowaniu tych przekroczeń, oraz aby w konsultacjach tych mogły uczestniczyć organizacje pozarządowe, takie jak organizacje ochrony środowiska, organizacje konsumenckie, organizacje reprezentujące interesy wrażliwych i szczególnie narażonych grup ludności, inne właściwe instytucje zajmujące się ochroną zdrowia i odpowiednie federacje przemysłowe.</p>	<p>1. W przypadku gdy w danych strefach poziomy zanieczyszczeń w powietrzu przekraczają którąkolwiek wartość dopuszczalną określoną w załączniku I sekcja 1, państwa członkowskie ustanawiają jak najszybciej i nie później niż dwa lata po roku kalendarzowym, w którym odnotowano dane przekroczenie którejkolwiek wartości dopuszczalnej, plany ochrony powietrza dla tych stref. We wspomnianych planach ochrony powietrza określa się właściwe środki służące osiągnięciu odpowiedniej wartości dopuszczalnej oraz zapewnieniu, aby okres przekroczenia był jak najkrótszy i nie dłuższy niż trzy lata od końca roku kalendarzowego, w którym zgłoszono pierwsze przekroczenie.</p> <p>[...]</p> <p>5. Plany ochrony powietrza zawierają co najmniej:</p> <p>a) informacje wymienione w załączniku VIII pkt A ppkt 1–6;</p> <p>b) w stosownych przypadkach informacje wymienione w załączniku VIII pkt A ppkt 7 i 8;</p> <p>c) informacje na temat środków redukcji emisji wymienionych w załączniku VIII pkt B ppkt 2. [...]</p> <p>6. [...] Przygotowując plany ochrony powietrza, państwa członkowskie zapewniają, aby zainteresowane strony, których działalność przyczynia się do sytuacji przekroczenia, były zachęcane do proponowania środków, które są w stanie wdrożyć, aby pomóc w wyeliminowaniu tych przekroczeń, oraz aby w konsultacjach tych mogły uczestniczyć organizacje pozarządowe, takie jak organizacje ochrony środowiska, organizacje konsumenckie, organizacje reprezentujące interesy wrażliwych i szczególnie narażonych grup ludności, inne właściwe instytucje zajmujące się ochroną zdrowia i odpowiednie federacje przemysłowe.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>7. Plany ochrony powietrza przekazuje się Komisji w ciągu dwóch miesięcy od ich przyjęcia.</p>	<p><i>Państwa członkowskie zapewniają, aby w tych konsultacjach mogły uczestniczyć władze lokalne i regionalne reprezentujące obszary, które prawdopodobnie będą w znacznym stopniu dotknięte przekroczeniem progów zanieczyszczenia powietrza powodującym konieczność opracowania planów ochrony powietrza.</i></p> <p>7. Plany ochrony powietrza przekazuje się Komisji w ciągu dwóch miesięcy od ich przyjęcia.</p> <p><i>8. W stosownych przypadkach Komisja ułatwia opracowywanie i wdrażanie planów ochrony powietrza przez wymianę dobrych praktyk. Komisja ustanawia wytyczne dotyczące opracowywania, wdrażania i przeglądu planów ochrony powietrza dostosowane do konkretnych potrzeb władz lokalnych i regionalnych.</i></p> <p><i>9. Plany ochrony powietrza sporządza się w powiązaniu z odpowiednim krajowym programem ograniczania zanieczyszczenia powietrza przygotowanym zgodnie z dyrektywą (UE) 2016/2284.</i></p>

Uzasadnienie

W stosownych przypadkach do planów ochrony powietrza należy włączyć informacje na temat środków redukcji zanieczyszczenia, aby wszystkie właściwe władze lokalne mogły nimi zarządzać i przyczyniać się do ich wdrażania.

Należy konsultować się z władzami lokalnymi i regionalnymi, których obszary mogą zostać dotknięte zanieczyszczeniem, a nie tylko z tymi, które posiadają bezpośrednie kompetencje w zakresie wdrażania planów.

Poprawka 12

Artykuł 20 ust. 1, 2 i 5

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. W przypadku gdy w danej strefie istnieje zagrożenie, że poziomy zanieczyszczeń przekroczą jeden lub kilka progów alarmowych określonych w załączniku I sekcja 4, państwa członkowskie opracowują plany działań krótkoterminowych określające środki nadzwyczajne, które należy przyjąć w perspektywie krótkoterminowej w celu zmniejszenia ryzyka wystąpienia takiego przekroczenia lub ograniczenia czasu jego trwania.</p>	<p>1. W przypadku gdy w danej strefie istnieje zagrożenie, że poziomy zanieczyszczeń przekroczą jeden lub kilka progów alarmowych określonych w załączniku I sekcja 4, państwa członkowskie opracowują plany działań krótkoterminowych określające środki nadzwyczajne, które należy przyjąć w perspektywie krótkoterminowej, oraz środki mające zmniejszyć ryzyko wystąpienia takiego przekroczenia lub ograniczenia czasu jego trwania.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Jednak w razie zagrożenia związanego z przekroczeniem progu alarmowego dla ozonu państwa członkowskie mogą zrezygnować z opracowywania takich planów działań krótkoterminowych, gdy nie istnieje znacząca możliwość zmniejszenia ryzyka wystąpienia takiego przekroczenia, ograniczenia czasu jego trwania ani stopnia przekroczenia, przy uwzględnieniu warunków geograficznych, klimatycznych i ekonomicznych.</p> <p>2. W ramach opracowywania planów działań krótkoterminowych, o których mowa w ust. 1, państwa członkowskie mogą, w zależności od indywidualnych przypadków, ustanawiać skuteczne działania niezbędne do kontrolowania i, w razie konieczności, tymczasowego zawieszania działalności, która przyczynia się do wystąpienia ryzyka przekroczenia odpowiednich wartości dopuszczalnych lub wartości docelowych, lub progów alarmowych. W zależności od udziału głównych źródeł zanieczyszczeń w przedmiotowych przekroczeniach, w planach działań krótkoterminowych bierze się pod uwagę uwzględnienie środków w odniesieniu do transportu, prac budowlanych, instalacji przemysłowych oraz użytkowania produktów i ogrzewania domowego. W ramach tych planów bierze się również pod uwagę konkretne środki służące ochronie wrażliwych i szczególnie narażonych grup ludności, w tym dzieci.</p> <p>[...]</p> <p>5. Państwa członkowskie przedkładają Komisji plany działań krótkoterminowych w terminie dwóch miesięcy od ich przyjęcia.</p>	<p>Jednak w razie zagrożenia związanego z przekroczeniem progu alarmowego dla ozonu państwa członkowskie mogą zrezygnować z opracowywania takich planów działań krótkoterminowych, gdy nie istnieje znacząca możliwość zmniejszenia ryzyka wystąpienia takiego przekroczenia, ograniczenia czasu jego trwania ani stopnia przekroczenia, przy uwzględnieniu warunków geograficznych, klimatycznych i ekonomicznych.</p> <p>2. W ramach opracowywania planów działań krótkoterminowych, o których mowa w ust. 1, państwa członkowskie mogą, w zależności od indywidualnych przypadków, ustanawiać skuteczne działania niezbędne do kontrolowania i, w razie konieczności, tymczasowego zawieszania działalności, która przyczynia się do wystąpienia ryzyka przekroczenia odpowiednich wartości dopuszczalnych lub wartości docelowych, lub progów alarmowych. W zależności od udziału głównych źródeł zanieczyszczeń w przedmiotowych przekroczeniach, w planach działań krótkoterminowych bierze się pod uwagę uwzględnienie środków w odniesieniu do transportu, prac budowlanych, instalacji przemysłowych oraz użytkowania produktów i ogrzewania domowego. W ramach tych planów bierze się również pod uwagę konkretne środki służące ochronie wrażliwych i szczególnie narażonych grup ludności, w tym dzieci.</p> <p>[...]</p> <p>5. Państwa członkowskie przedkładają Komisji plany działań krótkoterminowych w terminie dwóch miesięcy od ich przyjęcia.</p> <p>6. Komisja publikuje i okresowo aktualizuje przykłady najlepszych praktyk na potrzeby sporządzania planów działań krótkoterminowych.</p>

Poprawka 13

Artykuł 21 ust. 1, 3 i 4

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. W przypadku, gdy transgraniczne przenoszenie zanieczyszczeń powietrza z przynajmniej jednego państwa członkowskiego ma istotny udział w przekroczeniu jakichkolwiek wartości dopuszczalnych, wartości docelowych ozonu, wymogów redukcji średniego narażenia lub progów alarmowych w innym państwie członkowskim, państwo, w którym odnotowano przekroczenie, powiadamia o tym fakcie Komisję oraz państwa członkowskie, z których pochodzą zanieczyszczenia powodujące to przekroczenie.</p>	<p>1. W przypadku, gdy transgraniczne przenoszenie zanieczyszczeń powietrza z przynajmniej jednego państwa członkowskiego ma istotny udział w przekroczeniu jakichkolwiek wartości dopuszczalnych, wartości docelowych ozonu, wymogów redukcji średniego narażenia lub progów alarmowych w innym państwie członkowskim, państwo, w którym odnotowano przekroczenie, powiadamia o tym fakcie Komisję oraz państwa członkowskie, z których pochodzą zanieczyszczenia powodujące to przekroczenie.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Zainteresowane państwa członkowskie współpracują przy określaniu źródeł zanieczyszczeń powietrza i środków, które należy wprowadzić w odniesieniu do tych źródeł, oraz określają wspólne działania, takie jak przygotowanie wspólnych lub skoordynowanych planów ochrony powietrza na podstawie art. 19, w celu wyeliminowania takich przekroczeń.</p> <p>Państwa członkowskie udzielają sobie wzajemnie odpowiedzi w odpowiednim czasie i nie później niż trzy miesiące po otrzymaniu powiadomienia od innego państwa członkowskiego zgodnie z akapitem pierwszym.</p> <p>[...]</p> <p>3. Państwa członkowskie, w stosownych przypadkach – na podstawie art. 20, przygotowują i realizują wspólne plany działań krótkoterminowych obejmujące sąsiednie strefy w innych państwach członkowskich. Państwa członkowskie zapewniają przekazanie sąsiednim strefom w innych państwach członkowskich bez zbędnej zwłoki wszystkich stosownych informacji dotyczących tych planów działań krótkoterminowych.</p> <p>4. W przypadku przekroczenia progu informowania lub progów alarmowych w strefach położonych blisko granic, należy możliwie jak najszybciej powiadomić właściwe organy sąsiednich państw członkowskich o tych przekroczeniach. Informacje te udostępnia się także publicznie.</p>	<p>Zainteresowane państwa członkowskie współpracują przy określaniu źródeł zanieczyszczeń powietrza i środków, które należy wprowadzić w odniesieniu do tych źródeł, oraz określają wspólne działania, takie jak przygotowanie wspólnych lub skoordynowanych planów ochrony powietrza na podstawie art. 19, w celu wyeliminowania takich przekroczeń.</p> <p>Państwa członkowskie zapewniają, aby władze lokalne i regionalne z obszarów w znacznym stopniu dotkniętych zanieczyszczeniem były informowane o współpracy, a w stosownych przypadkach w nią angażowane.</p> <p>Państwa członkowskie udzielają sobie wzajemnie odpowiedzi w odpowiednim czasie i nie później niż trzy miesiące po otrzymaniu powiadomienia od innego państwa członkowskiego zgodnie z akapitem pierwszym.</p> <p>[...]</p> <p>3. Państwa członkowskie, w stosownych przypadkach – na podstawie art. 20, przygotowują i realizują wspólne plany działań krótkoterminowych obejmujące sąsiednie strefy w innych państwach członkowskich. Państwa członkowskie zapewniają przekazanie sąsiednim strefom w innych państwach członkowskich, w tym właściwym władzom lokalnym i regionalnym, bez zbędnej zwłoki wszystkich stosownych informacji dotyczących tych planów działań krótkoterminowych.</p> <p>4. W przypadku przekroczenia progu informowania lub progów alarmowych w strefach położonych blisko granic, należy możliwie jak najszybciej powiadomić właściwe organy, w tym odpowiednie władze lokalne i regionalne, sąsiednich państw członkowskich o tych przekroczeniach. Informacje te udostępnia się także publicznie.</p>

Uzasadnienie

Władze lokalne i regionalne z regionów przygranicznych powinny być informowane o problemach i współpracy, a w stosownych przypadkach należy je również włączyć w tę współpracę.

Poprawka 14

Artykuł 22 ust. 1 i 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. Państwa członkowskie zapewniają, aby zarówno opinia publiczna, jak i odpowiednie organizacje, takie jak organizacje ochrony środowiska, organizacje konsumenckie oraz organizacje reprezentujące interesy wrażliwych i szczególnie narażonych grup ludności, inne właściwe instytucje zajmujące się ochroną zdrowia oraz odpowiednie federacje przemysłowe były odpowiednio i na czas informowane:</p> <p>[...]</p> <p>2. Państwa członkowskie ustanawiają wskaźnik jakości powietrza obejmujący dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, pył zawieszony (PM₁₀ i PM_{2,5}) i ozon i udostępniają go za pośrednictwem publicznego kanału zapewniającego aktualizację godzinową. Wskaźnik jakości powietrza musi uwzględniać zalecenia WHO i opierać się na wskaźnikach jakości powietrza w skali europejskiej, dostarczonych przez Europejską Agencję Środowiska</p>	<p>1. Państwa członkowskie zapewniają, aby zarówno opinia publiczna i władze lokalne i regionalne, jak i odpowiednie organizacje, takie jak organizacje ochrony środowiska, organizacje konsumenckie oraz organizacje reprezentujące interesy wrażliwych i szczególnie narażonych grup ludności, inne właściwe instytucje zajmujące się ochroną zdrowia oraz odpowiednie federacje przemysłowe były odpowiednio i na czas informowane:</p> <p>[...]</p> <p>f) o udziale w szkodach dla zdrowia i środowiska spowodowanych przez nowe substancje zanieczyszczające i prekursory ozonu;</p> <p>2. Państwa członkowskie ustanawiają wskaźnik jakości powietrza obejmujący dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, pył zawieszony (PM₁₀ i PM_{2,5}) i ozon i udostępniają go za pośrednictwem publicznego kanału zapewniającego aktualizację godzinową. Wskaźnik jakości powietrza musi opierać się na wskaźnikach jakości powietrza w skali europejskiej, dostarczonych przez Europejską Agencję Środowiska, a od 2035 r. musi być zgodny z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dotyczącymi jakości powietrza.</p> <p>Wskaźnik jakości powietrza musi zawierać przyjazne dla użytkownika informacje, porównywalne między państwami członkowskimi i dostępne dla ogółu społeczeństwa, a także wskazówki dotyczące świadomego zachowania obywateli, szczególnie w zakresie zagrożeń dla zdrowia, w szczególności w odniesieniu do szczególnie narażonych grup ludności.</p>

Uzasadnienie

Władze lokalne odgrywają na podlegających im obszarach ważną rolę w zwalczaniu zanieczyszczenia powietrza i rozpowszechnianiu wiedzy na temat zagrożeń, muszą więc otrzymywać odpowiednie informacje.

Wskaźnik jakości powietrza nie powinien ograniczać się do danych technicznych, lecz powinien zawierać informacje, które mogłyby być praktycznie przydatne dla ogółu społeczeństwa, zwłaszcza dla szczególnie narażonych grup ludności.

Opinię publiczną należy informować o nowych substancjach zanieczyszczających.

Uwzględnienie najbardziej aktualnych zaleceń WHO umożliwia porównywalność danych.

Poprawka 15

Artykuł 27 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. Państwa członkowskie zapewniają, zgodnie z ich krajowym systemem prawnym, aby członkowie zainteresowanej społeczności mieli dostęp do procedury odwoławczej – przed sądem [...]</p>	<p>1. Państwa członkowskie zapewniają, zgodnie z ich krajowym systemem prawnym, aby członkowie zainteresowanej społeczności mieli dostęp do procedury odwoławczej – przed sądem [...]</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>b) w przypadku gdy mające zastosowanie przepisy prawa państwa członkowskiego wymagają tego jako warunku koniecznego, członkowie społeczności powołują się na naruszenie prawa.</p> <p>[...]</p> <p>Interes każdej organizacji pozarządowej będącej członkiem zainteresowanej społeczności uznaje się do celów akapitu pierwszego lit. a) za wystarczający. Organizacje takie uznaje się również do celów akapitu pierwszego lit. b) za posiadające prawa, które mogą zostać naruszone.</p>	<p>b) w przypadku gdy mające zastosowanie przepisy prawa państwa członkowskiego wymagają tego jako warunku koniecznego, członkowie społeczności powołują się na naruszenie prawa.</p> <p>[...]</p> <p>Interes każdej organizacji pozarządowej będącej członkiem zainteresowanej społeczności albo organu władz publicznych szczebla niższego niż krajowy reprezentującego całą zainteresowaną społeczność lub jej część uznaje się do celów akapitu pierwszego lit. a) za wystarczający. Organizacje takie uznaje się również do celów akapitu pierwszego lit. b) za posiadające prawa, które mogą zostać naruszone.</p>

Uzasadnienie

Władze lokalne i regionalne mogą nie być odpowiednio włączone w procesy dotyczące planów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych, powinny więc mieć prawo dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

Poprawka 16

Artykuł 27 ust. 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>3. Procedura odwoławcza musi być bezstronna, oparta na zasadzie równości, terminowa i niedyskryminacyjna ze względu na koszty oraz przewidywać odpowiednie i skuteczne mechanizmy dochodzenia roszczeń, w tym, w stosownych przypadkach, nakazy sądowe.</p>	<p>3. Procedura odwoławcza musi być bezstronna, oparta na zasadzie równości, terminowa i niedyskryminacyjna ze względu na koszty oraz przewidywać odpowiednie i skuteczne mechanizmy dochodzenia roszczeń, w tym, w stosownych przypadkach, nakazy sądowe. Państwa członkowskie zapewniają, aby sądy lub inne niezależne i bezstronne organy odwoławcze mogły stosować skuteczne środki przymusu.</p>

Poprawka 17

Art. 28 ust. 2, 3, 4 i 5

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>2. Państwa członkowskie zapewniają, aby organizacje pozarządowe, które promują ochronę zdrowia ludzkiego lub środowiska i które spełniają wszelkie wymogi prawa krajowego, mogły reprezentować osoby fizyczne, o których mowa w ust. 1, i wnosić powództwa zbiorowe o odszkodowanie. Do takich powództw zbiorowych stosuje się odpowiednio wymogi określone w art. 10 i art. 12 ust. 1 dyrektywy (UE) 2020/1828.</p>	<p>2. Państwa członkowskie zapewniają, aby organizacje pozarządowe, które promują ochronę zdrowia ludzkiego lub środowiska, mogły reprezentować osoby fizyczne, o których mowa w ust. 1, i wnosić powództwa o odszkodowanie. Do takich powództw zbiorowych stosuje się odpowiednio wymogi określone w art. 10 i art. 12 ust. 1 dyrektywy (UE) 2020/1828.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>3. Państwa członkowskie zapewniają, by osoba fizyczna, o której mowa w ust. 1, oraz organizacje pozarządowe reprezentujące tę osobę, o których mowa w ust. 2, mogły dochodzić roszczenia o odszkodowanie z tytułu naruszenia tylko raz. Państwa członkowskie ustanawiają przepisy mające na celu zapewnienie, by osoby fizyczne, których to dotyczy, nie otrzymały odszkodowania z tego samego tytułu przeciwko temu samemu właściwemu organowi więcej niż jeden raz.</p> <p>4. W przypadku gdy roszczenie o odszkodowanie jest poparte dowodami wskazującymi, że naruszenie, o którym mowa w ust. 1, jest najbardziej wiarygodnym wyjaśnieniem doznania szkody przez tę osobę, domniemywa się związek przyczynowy między tym naruszeniem a wystąpieniem szkody. Pozwany organ publiczny ma możliwość wzruszenia tego domniemania. W szczególności organ ten ma prawo zakwestionować zasadność dowodów, na które powołuje się osoba fizyczna, oraz wiarygodność przedstawionego wyjaśnienia.</p> <p>5. Państwa członkowskie zapewniają, aby krajowe przepisy i procedury dotyczące roszczeń o odszkodowanie, w tym w odniesieniu do ciężaru dowodu, były opracowywane i stosowane w taki sposób, aby nie uniemożliwiały ani nie utrudniały nadmiernie wykonywania prawa do odszkodowania za szkodę na podstawie ust. 1.</p>	<p>3. Państwa członkowskie zapewniają, by osoba fizyczna, o której mowa w ust. 1, oraz organizacje pozarządowe reprezentujące tę osobę, o których mowa w ust. 2, mogły dochodzić roszczenia o odszkodowanie z tytułu naruszenia tylko raz. Państwa członkowskie ustanawiają przepisy mające na celu zapewnienie, by osoby fizyczne, których to dotyczy, nie otrzymały odszkodowania z tego samego tytułu przeciwko temu samemu właściwemu organowi więcej niż jeden raz.</p> <p>4. W przypadku gdy roszczenie o odszkodowanie jest poparte dowodami, w tym odpowiednimi danymi naukowymi, na podstawie których można założyć, że naruszenie, o którym mowa w ust. 1, spowodowało doznanie szkody przez tę osobę lub się do tego przyczyniło, domniemywa się związek przyczynowy między tym naruszeniem a wystąpieniem szkody. Pozwany organ publiczny ma możliwość wzruszenia tego domniemania. W szczególności organ ten ma prawo zakwestionować zasadność dowodów, na które powołuje się osoba fizyczna, oraz wiarygodność przedstawionego wyjaśnienia.</p> <p>4a. Do celów niniejszego artykułu „odpowiednie dane naukowe” oznaczają dane statystyczne, epidemiologiczne i inne dane wskazujące na miarodajny pod względem statystycznym związek przyczynowy między określonymi rodzajami zanieczyszczeń a określonymi problemami zdrowotnymi.</p> <p>5. Państwa członkowskie zapewniają, aby krajowe przepisy i procedury dotyczące roszczeń o odszkodowanie, w tym w odniesieniu do ciężaru dowodu, były opracowywane i stosowane w taki sposób, aby nie uniemożliwiały ani nie utrudniały nadmiernie wykonywania prawa do odszkodowania za szkodę na podstawie ust. 1.</p>

Poprawka 18

Załącznik I – sekcja 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską

Tabela 1 – Wartości dopuszczalne na potrzeby ochrony zdrowia ludzkiego, które należy osiągnąć do 1 stycznia 2030 r.

Okres uśrednienia	Wartość dopuszczalna	
PM _{2,5}		
1 dzień	25 µg/m ³	nie może zostać przekroczona więcej niż 18 razy w roku kalendarzowym
rok kalendarzowy	10 µg/m ³	
PM ₁₀		
1 dzień	45 µg/m ³	nie może zostać przekroczona więcej niż 18 razy w roku kalendarzowym

Okres uśrednienia	Wartość dopuszczalna	
rok kalendarzowy	20 µg/m ³	
Dwutlenek azotu (NO ₂)		
1 godzina	200 µg/m ³	nie może zostać przekroczona więcej niż raz w roku kalendarzowym
1 dzień	50 µg/m ³	nie może zostać przekroczona więcej niż 18 razy w roku kalendarzowym
rok kalendarzowy	20 µg/m ³	
Dwutlenek siarki (SO ₂)		
1 godzina	350 µg/m ³	nie może zostać przekroczona więcej niż raz w roku kalendarzowym
1 dzień	50 µg/m ³	nie może zostać przekroczona więcej niż 18 razy w roku kalendarzowym
rok kalendarzowy	20 µg/m ³	
Benzen		
rok kalendarzowy	3,4 µg/m ³	
Tlenek węgla (CO)		
dobowa maksymalna średnia ośmiogodzinna ⁽¹⁾	10 mg/m ³	
1 dzień	4 mg/m ³	nie może zostać przekroczona więcej niż 18 razy w roku kalendarzowym
Ołów (Pb)		
rok kalendarzowy	0,5 µg/m ³	
Arsen (As)		
rok kalendarzowy	6,0 ng/m ³	
Kadm (Cd)		
rok kalendarzowy	5,0 ng/m ³	
Nikiel (Ni)		
rok kalendarzowy	20 ng/m ³	
Benzo(a)piren		
rok kalendarzowy	1,0 ng/m ³	

⁽¹⁾ Dobowe maksymalne średnie stężenie ośmiogodzinne określa się na podstawie ośmiogodzinnych średnich kroczących obliczanych co godzinę ze stężeń jednogodzinnych.

Poprawka KR-u

Tabela 1 – Wartości dopuszczalne na potrzeby ochrony zdrowia ludzkiego, które należy osiągnąć do 1 stycznia 2030 r.

Okres uśrednienia	Wartość dopuszczalna	
PM _{2,5}		
1 dzień	25 µg/m ³	nie może zostać przekroczona więcej niż 18 razy w roku kalendarzowym
rok kalendarzowy	10 µg/m ³	
PM ₁₀		
1 dzień	45 µg/m ³	nie może zostać przekroczona więcej niż 18 razy w roku kalendarzowym
rok kalendarzowy	20 µg/m ³	
Dwutlenek azotu (NO ₂)		
1 godzina	200 µg/m ³	nie może zostać przekroczona więcej niż raz w roku kalendarzowym
1 dzień	50 µg/m ³	nie może zostać przekroczona więcej niż 18 razy w roku kalendarzowym
rok kalendarzowy	20 µg/m ³	
Dwutlenek siarki (SO ₂)		
1 godzina	350 µg/m ³	nie może zostać przekroczona więcej niż raz w roku kalendarzowym
1 dzień	50 µg/m ³	nie może zostać przekroczona więcej niż 18 razy w roku kalendarzowym
rok kalendarzowy	20 µg/m ³	
Benzen		
rok kalendarzowy	3,4 µg/m ³	
Tlenek węgla (CO)		
dobowa maksymalna średnia ośmiogodzinna ⁽¹⁾	10 mg/m ³	
1 dzień	4 mg/m ³	nie może zostać przekroczona więcej niż 18 razy w roku kalendarzowym
Ołów (Pb)		
rok kalendarzowy	0,5 µg/m ³	
Arsen (As)		
rok kalendarzowy	6,0 ng/m ³	

Okres uśrednienia	Wartość dopuszczalna	
Kadm (Cd)		
rok kalendarzowy	5,0 ng/m ³	
Nikiel (Ni)		
rok kalendarzowy	20 ng/m ³	
Benzo(a)piren		
rok kalendarzowy	1,0 ng/m ³	

(¹) Dobowe maksymalne średnie stężenie ośmiogodzinne określa się na podstawie ośmiogodzinnych średnich kroczących obliczanych co godzinę ze stężeń jednogodzinnych.

Tabela 1a – Wartości dopuszczalne na potrzeby ochrony zdrowia ludzkiego, które należy osiągnąć do 1 stycznia 2035 r.

Okres uśrednienia	Wartość dopuszczalna	
PM_{2,5}		
1 dzień	15 µg/m³	nie może zostać przekroczona więcej niż 3 razy w roku kalendarzowym
rok kalendarzowy	5 µg/m³	
PM₁₀		
1 dzień	45 µg/m³	nie może zostać przekroczona więcej niż 3 razy w roku kalendarzowym
rok kalendarzowy	15 µg/m³	
Dwutlenek azotu (NO₂)		
1 godzina	200 µg/m³	nie może zostać przekroczona więcej niż raz w roku kalendarzowym
1 dzień	25 µg/m³	nie może zostać przekroczona więcej niż 3 razy w roku kalendarzowym
rok kalendarzowy	10 µg/m³	

Okres uśrednienia	Wartość dopuszczalna	
Dwutlenek siarki (SO₂)		
1 godzina	200 µg/m ³	nie może zostać przekroczona więcej niż raz w roku kalendarzowym
1 dzień	40 µg/m ³	nie może zostać przekroczona więcej niż 3 razy w roku kalendarzowym
rok kalendarzowy	20 µg/m ³	
Ozon (O₃)		
Okres szczytowy ⁽¹⁾	60 µg/m ³	
dobowa maksymalna średnia ośmiogodzinna ⁽²⁾	100 µg/m ³	nie może zostać przekroczona więcej niż 3 razy w roku kalendarzowym
Benzen		
rok kalendarzowy	0,17 µg/m ³	
Tlenek węgla (CO)		
dobowa maksymalna średnia ośmiogodzinna ⁽²⁾	10 mg/m ³	
1 dzień	4 mg/m ³	nie może zostać przekroczona więcej niż 3 razy w roku kalendarzowym
Ołów (Pb)		
rok kalendarzowy	0,5 µg/m ³	
Arsen (As)		
rok kalendarzowy	6,0 ng/m ³	
Kadm (Cd)		
rok kalendarzowy	5,0 ng/m ³	
Nikiel (Ni)		
rok kalendarzowy	20 ng/m ³	
Benzo(a)piren		
rok kalendarzowy	0,12 ng/m ³	

⁽¹⁾ Średnia dobowego maksymalnego średniego ośmiogodzinnego stężenia O₃ w ciągu sześciu kolejnych miesięcy z najwyższą sześciomiesięczną średnią kroczącą stężenia O₃.

⁽²⁾ Dobowe maksymalne średnie stężenie ośmiogodzinne określa się na podstawie ośmiogodzinnych średnich kroczących obliczanych co godzinę ze stężeń jednogodzinnych. [...]

Uzasadnienie

Skutki zanieczyszczenia powietrza w postaci przedwczesnych zgonów, chorób, efektów gospodarczych i wpływu na zmianę klimatu są nie do przyjęcia. Konieczne jest podjęcie zdecydowanych działań, aby zapewnić wszystkim społecznościom w UE dostęp do czystego powietrza. KR popiera wartości dopuszczalne ustalone przez Komisję Europejską na 2030 r., ale wzywa do pełnego dostosowania się do 2035 r. do opartych na podstawach naukowych wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dotyczących jakości powietrza.

Poprawka 19

Załącznik IX ust. 1 lit. f)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
f) informacje na temat kampanii pomiarowych lub podobnych działań, jeżeli były prowadzone, i ich wyników.	f) informacje na temat kampanii pomiarowych lub podobnych działań, w tym inicjatyw z zakresu nauki obywatelskiej , jeżeli były prowadzone, i ich wyników.

Uzasadnienie

Zaangażowanie obywateli w monitorowanie zanieczyszczenia powietrza może pomóc poprawić jakość danych, jak i zwiększyć poziom uczestnictwa.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW (KR),

1. Podkreśla, że zanieczyszczenie powietrza nie zatrzymuje się na granicach unijnych, krajowych, regionalnych czy lokalnych. Aby właściwie zwalczać zanieczyszczenie powietrza, nie można zostawiać obszarów lokalnych i regionalnych samym sobie i trzeba je angażować we współpracę horyzontalną i wertykalną w ramach podejścia opartego na wielopoziomowym, transgranicznym sprawowaniu rządów.
2. Popiera przegląd obu dyrektyw w sprawie jakości powietrza, połączenie ich w jedną w celu wyjaśnienia i uproszczenia przepisów oraz zaproponowane przez Komisję Europejską wartości dopuszczalne, które mają zostać osiągnięte do 2030 r. Apeluje o pełne i wiążące dostosowanie się do 2035 r. do wytycznych WHO z 2021 r., aby chronić zdrowie obywateli oraz przyczynić się do osiągnięcia celu zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń, który ma zostać urzeczywistniony do 2050 r. Popiera wprowadzenie mechanizmu regularnego przeglądu norm jakości powietrza zgodnie z najnowszymi dowodami naukowymi. Osiągnięcie tych celów będzie możliwe jedynie wtedy, jeżeli UE i państwa członkowskie uzgodnią i wdrożą ambitną politykę dotyczącą źródeł zanieczyszczeń prowadzoną na wszystkich szczeblach.
3. Podkreśla znaczenie wdrażania i egzekwowania norm jakości powietrza oraz wskazuje na znaczną liczbę ich naruszeń, przypominając jednocześnie, że społeczności powinny otrzymać odpowiednie wsparcie w celu pełnego wdrożenia dyrektywy w terenie. Wzywa do stosowania zasady „zanieczyszczający płaci”.
4. Podkreśla fakt, że koszty ambitnej polityki zwalczania zanieczyszczenia powietrza są znacznie niższe niż korzyści z punktu widzenia gospodarki, przyrody, klimatu, a w szczególności zdrowia, zwłaszcza biorąc pod uwagę koszty niepodejmowania działań, w szczególności dla osób żyjących w trudnych warunkach, ponieważ zanieczyszczenie jest główną środowiskową przyczyną chorób i przedwczesnych zgonów na całym świecie. Zwraca uwagę na podejście „Jedno zdrowie”, w którym uznaje się wzajemne powiązania między zdrowiem ludzi, środowiska i zwierząt.
5. Podkreśla, że na szczeblu lokalnym istnieją szczególne strefy, w których zgodność z wartościami dopuszczalnymi dla niektórych zanieczyszczeń nie może zostać osiągnięta w terminach określonych w tabelach I i 1a w sekcji 1 w załączniku I ze względu na specyficzne dla danego miejsca warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, orograficzne warunki brzegowe, niekorzystne warunki klimatyczne, udział emisji transgranicznych lub niewspółmierne koszty wdrożenia, które przewyższają koszty niepodejmowania działań. Z zadowoleniem przyjmuje zatem art. 18 wniosku Komisji Europejskiej, w którym przewiduje się dodatkowy czas na dostosowanie się do norm jakości powietrza na obszarach, gdzie występują szczególne trudności. Apeluje o wspieranie takich obszarów w osiągnięciu celów w zakresie jakości powietrza.

6. Podkreśla, że w kilku istotnych dziedzinach polityki, takich jak mobilność, przemysł, klimat, energia i rolnictwo, wzmocnienie istniejących i planowanych środków przed 2030 r. może stanowić wyzwanie. Ważne jest, aby jasno przedstawić władzom lokalnym i regionalnym społeczne skutki wspomnianych środków dla mieszkańców, przedsiębiorców i osób odwiedzających oraz takie kwestie, jak egzekwowanie przepisów, uregulowania przejściowe i konsekwencje finansowe, tak aby władze te mogły podejmować stosowne decyzje. Proces konsultacji społecznych oraz terminowa i jasna komunikacja są bardzo ważne dla zapewnienia akceptacji społecznej.

7. Wzywa państwa członkowskie do dopilnowania, aby władze lokalne i regionalne reprezentujące obszary, które mogą być w znacznym stopniu dotknięte przekroczeniem norm zanieczyszczenia powietrza, uczestniczyły w konsultacjach podczas przygotowywania planów ochrony powietrza.

8. Apeluje do Komisji, aby ułatwiała opracowywanie i wdrażanie planów ochrony powietrza i ich późniejszych przeglądów, w stosownych przypadkach, poprzez wymianę najlepszych praktyk i wytycznych, dopasowanych do potrzeb władz lokalnych i regionalnych.

9. Popiera dbanie o spójność projektów finansowanych przez UE ze strategiami wdrażanymi przez władze krajowe, regionalne i lokalne w celu maksymalizacji efektów.

10. Zauważa, że zanieczyszczenie powietrza jest zjawiskiem transgranicznym. Gmina lub prowincja nie może w ramach lokalnego programu w pełni dopilnować, by jakość powietrza była zgodna z wartościami dopuszczalnymi. Zasadnicze znaczenie dla UE i państw członkowskich miałyby uzgodnienie spójnych polityk i przepisów dotyczących źródeł zanieczyszczeń, które pomogą im oraz władzom lokalnym w realizacji celów w zakresie jakości powietrza.

11. Podkreśla ogólny brak ukierunkowanego finansowania UE na rzecz jakości powietrza i apeluje do UE, aby wsparła transformację w zakresie jakości powietrza poprzez:

- zapewnienie nowych, lepiej ukierunkowanych lub specjalnych możliwości otrzymania finansowania unijnego, przy jednoczesnym uproszczeniu i poprawie dostępu do istniejących źródeł finansowania, zwłaszcza w ramach EFRR, LIFE i EFRROW;
- rozszerzenie lub dostosowanie źródeł finansowania transformacji klimatycznej, takich jak Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji czy Społeczny Fundusz Klimatyczny, na potrzeby transformacji w zakresie jakości powietrza,
- udzielanie pomocy technicznej i zapewnienie wielojęzycznych, dostosowanych do potrzeb wytycznych dotyczących finansowania, skierowanych konkretnie do władz lokalnych i regionalnych,
- przesunięcie międzygałęziowe transportu – zwłaszcza ciężarowego transportu kolejowego – z dróg na szyny.

12. Apeluje o finansowanie przez UE badań nad jakością powietrza, zwłaszcza na obszarach, na których występują wyzwania strukturalne. KR popiera również finansowanie przez UE monitorowania jakości powietrza, za które w niektórych państwach członkowskich mogą odpowiadać władze lokalne i regionalne.

13. Wyraża zaniepokojenie brakiem zachęt, które mogłyby pomóc władzom lokalnym i regionalnym w stawianiu czoła wyzwaniom strukturalnym i w zwiększaniu ich zdolności operacyjnych i finansowych w celu ułatwienia przestrzegania tych surowszych przepisów i zapewnienia ich skutecznego wdrażania. Zachęca te władze, które już osiągnęły odpowiednie poziomy jakości powietrza, do ich dalszej poprawy, zamiast pozostawiania tuż poniżej wymaganych progów, co wiąże się z ryzykiem regresji.

14. Podkreśla, że procedury konsultacji publicznych oraz terminowa i jasna komunikacja są bardzo istotne dla akceptacji społecznej i dla zapewnienia zainteresowanym wystarczającego czasu na antycypację zmian.

15. Uznaje potrzebę opracowania systemu kar mającego w szczególności na celu zapewnienie spójnych i terminowych działań władz centralnych, aby wspierać władze lokalne i regionalne w działaniach na rzecz wdrażania wymogów co do jakości powietrza. Apeluje ponadto o wsparcie finansowe dla władz lokalnych i regionalnych, które same nie mają uprawnień lub zasobów do odpowiedniej poprawy norm jakości powietrza. Wielopoziomowe sprawowanie rządów, koordynacja horyzontalna i odpowiednie finansowanie mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia wdrożenia omawianej dyrektywy.

16. Popiera wprowadzenie wskaźników jakości powietrza opartych na wskaźniku jakości powietrza Europejskiej Agencji Środowiska, z uwzględnieniem zaleceń WHO.
17. Podkreśla, że inicjatywa Komisji Europejskiej jest powiązana z działaniami podejmowanymi w następstwie Konferencji w sprawie przyszłości Europy. W związku z tym z zadowoleniem przyjmuje propozycje Konferencji w sprawie przyszłości Europy dotyczące przeciwdziałania zanieczyszczeniom i uważa, że zalecenia przedstawione w niniejszej opinii mogłyby przyczynić się do osiągnięcia ich ogólnych celów.
18. Podkreśla znaczenie podawania do wiadomości publicznej informacji na temat jakości powietrza, zwłaszcza dla szczególnie narażonych grup ludności, oraz potencjalną rolę władz lokalnych i regionalnych, które powinny być odpowiednio informowane i wyposażone w środki umożliwiające lepsze uświadamianie wszystkich społeczności w UE w tym zakresie.
19. Popiera udział społeczności lokalnych i nauki obywatelskiej w monitorowaniu zanieczyszczenia powietrza jako uzupełnienie standardowego procesu monitorowania. KR promuje najlepsze praktyki i popiera dalsze badania mające na celu poprawę jakości niedrogich czujników wykorzystywanych w ramach nauki obywatelskiej.
20. Podkreśla, że zanieczyszczenie powietrza jest jedną z najważniejszych przyczyn raka, w szczególności raka płuc. Bardziej rygorystyczne normy jakości powietrza przyczyniłyby się również do realizacji celów europejskiego planu walki z rakiem⁽¹⁾, opublikowanego w grudniu 2021 r.
21. Akceptuje podstawę prawną, na której Komisja Europejska opiera kompetencję UE w zakresie tego wniosku. Zgodnie z art. 192 TFUE Unia jest uprawniona do podejmowania działań w celu poprawy jakości powietrza. Uznaje, że omawiany wniosek ustawodawczy nie wydaje się budzić żadnych ogólnych wątpliwości co do zgodności z zasadą pomocniczości, biorąc pod uwagę transgraniczny charakter zanieczyszczenia powietrza i możliwość przyjęcia konkretnego podejścia terytorialnego w celu zapewnienia zgodności z proponowanymi normami. Wniosek nie wydaje się również wywoływać żadnych ogólnych wątpliwości co do zgodności z zasadą proporcjonalności, biorąc pod uwagę pilną potrzebę przeciwdziałania wyjątkowo negatywnym skutkom zanieczyszczenia powietrza.
22. Aby w pełni wykonywać swoje prerogatywy, Europejski Komitet Regionów zwraca się o dostęp do wszystkich dokumentów (ze szczególnym uwzględnieniem dokumentu „z czterema kolumnami”) udostępnianych przez współpracodawców na posiedzeniach trójstronnych dotyczących wyżej wymienionego wniosku ustawodawczego.

Bruksela, dnia 5 lipca 2023 r.

Vasco ALVES CORDEIRO

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*

⁽¹⁾ Europejski plan walki z rakiem, Komisja Europejska, 2021 r.